

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Šiaulių universitetas
SOCIALINĖ PEDAGOGIKA
PROGRAMOS (612X16003)
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Prof. dr. Irena Zaleskienė

Prof. dr. Ilona Klanienė

Grupės nariai: Edita Dulkinienė

Audronė Vareikytė

Tomas Petryla

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language - Lithuanian

Vilnius
2014

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Socialinė pedagogika
Valstybinis kodas	612X16003
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Pedagogika (X100) (Socialinė pedagogika (X160))
Studijų programos rūšis	universitetinės studijos
Studijų pakopa	pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (4), iššęstinė (5,5)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Socialinės pedagogikos bakalauras, pedagogas
Studijų programos įregistravimo data	2006-01-25

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	4
2.2. Programos sandara	6
2.3. Personalias	9
2.4. Materialieji ištekliai.....	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	11
2.6. Programos vadyba.....	13
III. REKOMENDACIJOS.....	14
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	15

I. IŽANGA

Pirmosios pakopos studijų programa *Socialinė pedagogika* (toliau – Programa) vykdoma Šiaulių universiteto Socialinės gerovės ir negalės studijų fakulteto Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedroje. Studijų programa vykdoma nuo 2006 metų. Programos išorinis tarptautinis vertinimas buvo atliktas 2010 metais. Po to, studijų Programa buvo patobulinta pagal tarptautinės ekspertų grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Dabartinis išorinis studijų programos vertinimas organizuotas vadovaujantis Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) direktoriaus įsakymu Nr. 1-01-162 „Dėl vykdomų studijų programų vertinimo metodikos patvirtinimo“ (2010).

SKVC suformuotai ekspertų grupei *Socialinės pedagogikos* bakalauro studijų programos savinalizės suvestinė buvo pateikta vasario mėnesį. Grupės nariai išsamiai susipažino su suvestinėje ir jos prieduose pateikta informacija, prieš vizitą parengė pirmines Programos vertinimo išvadas.

Ekspertų grupės vizitas Šiaulių universitete vyko 2014 metų kovo 13 dieną. Susitikimuose su administracija, savianalizės suvestinės rengimo grupės nariais, programoje dėstančiais dėstytojais, studentais, socialiniais partneriais, darbdaviais ir absolventais stengtasi geriau įsigilinti į vertinamos Programos privalumus ir probleminius aspektus, gauti papildomos informacijos apie Programos tolimesnio tobulinimo perspektyvas. Ekspertų grupė turėjo galimybę tiesiogiai susipažinti ir su Programos įgyvendinimui skirtais materialiaisiais ištekliais, studentų baigiamaisiais darbais.

Vizito metu ekspertų grupei buvo sudarytos tinkamos darbo sąlygos. Susitikimai vyko draugiškoje darbingoje aplinkoje, todėl vyko konstruktyvus ekspertų ir universiteto bendruomenės narių bendravimas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai logiškai išplaukia iš Programos paskirties: „*parengti specialistus darbui švietimo ir ugdymo bei socialinę pedagoginę pagalbą teikiančiose institucijose, kurie įvaldę socialiniam pedagogui būtinas žinias ir gebėjimus, organizuos ir teiks socialinę pedagoginę pagalbą ugdymosi proceso dalyviams, t. y. konsultuos ir koordinuotai tenkins jų socialinius edukacinius poreikius, plėtodami*

asmens, grupės, bendruomenės galias bei sieks didinti švietimo pagalbos veiksmingumą ir prieinamumą“ (Savianalizės suvestinė, p.6).

Programos tikslas suformuluotas aiškiai ir nedviprasmiškai: *„Parengti aukštos profesinės kvalifikacijos socialinio ugdymo specialistus, kurie užtikrins vaiko saugumą bei jo teisę į veiksmingą ugdymą(si), disponuodami nuolat atnaujinamomis dalykinėmis žiniomis, bendradarbiaudami ir konsultuodami ugdymosi proceso dalyvius, vadovaujantis humanistinėmis egzistencinėmis vertybinėmis nuostatomis, taip didinant švietimo pagalbos veiksmingumą (Savianalizės suvestinė, 6 p.).*

Programos studijų rezultatai bei pobūdis atitinka pirmosios pakopos universitetinėms studijoms keliamus reikalavimus ir VI kvalifikacijų lygį. Jie aiškiai susieti su *Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (2011, Socialinio pedagogo kvalifikaciniais reikalavimais ir pareiginėmis instrukcijomis (2012), Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašu (2011), Pedagogų rengimo reglamentu (2012)*. Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai atliepia visuomenės socialinį užsakymą, socialinius edukacinius ugdymo(si) proceso dalyvių poreikius, suformuluoti dalyvaujant socialiniams dalininkams. Rezultatai atliepia ir darbo rinkos poreikius, tačiau savianalizės suvestinėje darbo rinkos poreikiai pagrįsti nepakankamai, apsiribojama tik bendro pobūdžio statistine informacija.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka *LR Mokslo ir studijų įstatymo (2009) nuostatas, apibrėžiančias universitetinių studijų paskirtį, „kai pirmosios pakopos studijų programos skiriamos bendrai erudicijai ugdyti, teoriniams studijų krypties pagrindams perteikti (orientuotos į universalųjį bendrą išsilavinimą) ir aukščiausio lygio profesiniams įgūdžiams, kurie būtini savarankiškam darbui, formuoti, bei glaudžiai susiję su Švietimo įstatyme numatyta švietimo pagalbos paskirtimi ir specialistų veikla, didinant švietimo pagalbos veiksmingumą. (Savianalizės suvestinė, 8 p.). Tokios dermės pavyzdžiais galėtų būti rezultatų formuluotės (A1: *Identifikuos socialinių ir humanitarinių mokslų teorijas analizuojančias socialinio ugdymo procesą; B2: „Teorinių ir empirinių žinių pagrindu analizuos švietimo pagalbos kokybę bei jos plėtojimo galimybes“; C4: „Taikys individualius, grupinius, bendruomeninius socialinės pedagoginės pagalbos metodus, įgyvendindamas vaiko teises į mokymąsi ir užtikrindamas jo saugumą“ (Savianalizės suvestinė, 2 lentelė, p. 6-7).**

Programos tikslai yra skelbiami viešai oficialiuose institucijų puslapiuose (pavyzdžiui, AIKOS/Atviroje informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemoje, www.aikos.smm.lt; LAMA BPO/Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti skirtame

tinklalapyje, www.lamabpo.lt; www.studijos.lt; Šiaulių universiteto (www.su.lt) ir fakulteto svetainėje (www.su.lt/sgnsf).

Programa yra išskirtinė tuo, kad sudaro sąlygas studentams ugdytis pedagoginio psichologinio konsultavimo gebėjimus. Būtent šie gebėjimai leis specialistui ne tik identifikuoti ir tenkinti ugdymo(si) proceso dalyvių poreikius, bet ir konsultuoti ugdymo(si) dalyvius; bendradarbiaujant su jais ir koordinuojant švietimo pagalbos veiklas, stiprinti ugdytinių adaptacines galias; mokyti įveikti socializacijos sunkumus ir problemas, plėtoti jų socialinio dalyvavimo galimybes. Tačiau nei savianalizės suvestinėje nei diskutuojant su universiteto bendruomene neišryškėjo, kuo pedagoginis konsultavimas skiriasi nuo psichologinio konsultavimo, t. y. kokiomis savybėmis ir papildomais gebėjimais turi pasižymėti socialinis pedagogas norėdamas atlikti ir psichologinio konsultanto vaidmenį.

Srities stiprybės. Studijų programos tikslas, tikėtini rezultatai suformuluoti aiškiai, pagrįsti akademiniais ir profesiniais reikalavimais; jie dera su studijų pakopa ir kvalifikacijos lygmeniu. Svarbi programos stiprybė yra jos išskirtinumas – orientacija į būsimųjų socialinių pedagogų konsultavimo gebėjimų ugdymąsi.

Srities silpnybės. Neišryškinta takoskyra tarp pedagoginio ir psichologinio konsultavimo.

2.2. Programos sandara

Programos sandara atitinka pirmosios pakopos universitetines studijas reglamentuojančius LR teisės aktų reikalavimus: *LR Mokslo ir studijų įstatymą* (2009); *Nuolatinės ir iššėstinės studijų formų aprašą* (2009); *Studijų pakopų aprašą* (2011); *Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašą* (2010) ir kt.

Programos apimtis – 240 kreditų: nuolatinė studijų trukmė - 4 m. (8 semestrai), iššėtinių studijų – 5,5 m. (11 semestrų). Sėkmingai baigus Programą suteikiamas socialinės pedagogikos bakalauro laipsnis ir pedagogo kvalifikacija.

Programą sudaro *trys dalys*, kurių turinys atitinka Pedagogų rengimo reglamente (2012) numatytus reikalavimus:

- 1) bendrųjų universitetinių studijų dalykai (15 kr.);
- 2) pedagoginės pagrindinės krypties studijų dalykai (165 kr.: 60 kr. skiriama pedagoginių studijų dalykams ir 105 kr. - pedagoginės specializacijos studijų dalykams);
- 3) 60 kreditų apimties specializacijos gilinimo ir pasirenkamųjų dalykų dalis.

Programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti, dėstomųjų dalykų tikslai ir rezultatai susieti su konkrečiais Programos rezultatais. Per visą studijų laikotarpį (NL – 4 m., I – 5,5 m.) studentai studijuoja 48 dalykus (be laisvai pasirenkamųjų dalykų).

Programa atitinka *LR Mokslo ir studijų įstatymą (2009)*, reglamentuojantį universitetinių studijų rūšį bei pakopą (pirmoji – bakalauro). Programoje dėstomųjų dalykų turinys iš esmės skirtas socialinio pedagogo žinioms ir gebėjimams (socialiniams, asmeniniams, specialiesiems ir tyriminiams) išsiugdyti, pasirengti praktiniam darbui. Studijų pakopų apraše (2011) akcentuojama, jog pirmosios studijų pakopos studijų rezultatų žinios, gebėjimai turi sietis su konkrečiomis profesinėmis veiklos sritimis, tačiau kai kurių studijų dalykų (pavyzdžiui, *Socioedukacinės veiklos struktūra, Socialinė politika*) aprašuose pasigendama dalyko turinio aiškesnių sąsajų su socialinio pedagogo profesinės veiklos kontekstu.

Studijų dalykai išdėstyti nuosekliai ir jų išdėstymo nuoseklumas grindžiamas perėjimu nuo bendrųjų universitetinių studijų dalykų prie pedagoginės pagrindinės krypties studijų. *Bendrieji universitetiniai* dalykai skirti bendrakultūrinių kompetencijų, filosofinės pasaulėžiūros ugdymui (si) studijuojami programos pradžioje; šie dalykai yra derinami su *pedagoginės pagrindinės krypties* studijomis, kurias sudaro *pedagoginių ir pedagoginės specializacijos* (socialinės pedagogikos) studijų dalys.

Atkreiptinas dėmesys, jog ypač didelis darbo krūvis studentams tenka 8 semestru (NL) - studentai rengia ir gina baigiamąjį darbą ir greta turi išklausti 5 studijų dalykus ir už juos atsiskaityti. Dauguma studijų dalykų išdėstyti nuosekliai, dalykai ir jų temos nesikartoja. Tačiau kai kurie dalykai (*Socialinė pedagogika*), suteikiantys galimybę studentams įgyti socialinės pedagogikos pagrindus, dėstomi per vėlai - tik 4 semestru. Konstatuojame, kad studentai negali siekti studijų dalykų *Laisvalaikio animacija socioedukaciniame darbe, Socioedukacinis darbas su vaikais ir jaunimu* numatytų rezultatų, kol nėra įgiję pagrindinių *socialinės pedagogikos* žinių.

Programos rengėjai teigia, jog atnaujinant Socialinės pedagogikos programą vadovavosi visuminiu požiūriu į socialinio pedagogo rengimą, tačiau aptariant Programos sandarą, savianalizės suvestinėje pasigendama išsamesnio atskirų dalykų dėstymo šioje studijų programoje pagrindimo (pvz.: *Gerontologija ir socioedukacinė veikla*).

Susitikimuose su Programos dėstytojais ir studentais išryškėjo atskirų praktikų įvedimo tikslingumas, specifiškumas, tačiau būtina atkreipti dėmesį, jog socialiniai pedagogai privalo praktiką atlikti ugdymo institucijose.

Vertinant programos sandarą ir atskirų dalykų turinį, galima konstatuoti, kad studijų dalykai ne visada tinkamai priskiriami vienai ar kitai dalykų grupei (pavyzdžiui, *Sociologija ir Informacijos technologijos ugdyme, Socialinės apsaugos teisiniai pagrindai* ir kt.) priskirti prie pedagoginės

specializacijos dalykų, ne visi dalykų aprašai tinkamai parengti (trūksta vertinamųjų užduočių studentams, neaprašyta konkreti vertinimo sistema ir pan.).

Programoje neišryškinta, kiek dėmesio skiriama psichologiniam ir kiek pedagoginiam konsultavimui. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo (2011) nuostatomis „*psichologinę pagalbą teikia, psichologinių problemų prevenciją vykdo pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų psichologai, turintys psichologijos bakalauro ir psichologijos magistro kvalifikacinius laipsnius arba psichologijos magistro kvalifikacinį laipsnį baigus vientisąsias studijas arba švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertę užsienyje įgytą kvalifikaciją*“. Ekspertų nuomone, dauguma specializacijos Pedagoginis psichologinis konsultavimas gilinio dalykų yra skirti psichologinio konsultavimo kompetencijoms ugdytis (pavyzdžiui, *Šeimos psichologija ir konsultavimas, Asmenybės elgesys ir konsultavimas, Pedagoginis psichologinis konsultavimas, Bendravimo ir konfliktų psichologija*). Todėl akivaizdu, jog studijų programoje stokojama pedagoginiam konsultavimui skiriamų dalykų.

Studijų programos dalykai ir jų dėstymo metodikos dažniausiai orientuotos į studento savarankišką mokymąsi, tyrimo gebėjimų, kritinio mąstymo ugdymą(si). Programoje taikomos įvairios užsiėmimų formos ir metodai, kurie sudaro sąlygas studentams pasiekti numatomus studijų rezultatus. Derinamos *tradicinės ir inovatyvios studijų formos* (nuotolinio mokymosi Moodle aplinkoje elementai, kooperuotos studijos).

Studijuojamų dalykų tikslai ir turinys, studijų metodai pagrįsti studijų programos tikslais ir sudaro galimybes studentams siekti numatomų rezultatų. Programoje identifikuoti studentų pasiekimų vertinimo metodai yra adekvatūs.

Programos rengėjai nurodo, jog „*Programos dalykų turinys parengtas remiantis naujausiais informacijos šaltiniais, mokslo ir technologijų pasiekimais, tiesiogiai susietais su studijuojama sritimi: elektroninės knygos, duomenų bazėse publikuojama medžiaga ir kt.*“ (Savianalizės suvestinė, 16 p.). Tačiau nei savianalizės suvestinės tekste nei studijų dalykų turinyje plačiau neatskleista, kokiais naujausiais šaltiniais, mokslo ir technologijų pasiekimais buvo pasinaudota rengiant ir tobulinant programą.

Srities stiprybės. Programos sandara grindžiama dokumentais ir atitinka teisės aktų reikalavimus, numatomus pedagogus rengiančioms programoms. Studijų dalykų turinys, dėstymo metodai atitinka studijų rūšį ir pakopą, tuo sudarydami galimybes studentams siekti numatytų rezultatų. Programos struktūra aiški, pagrįsta, atitinkanti socialinio pedagogo rengimui keliamus reikalavimus. Dalykų aprašuose programos tikslai dera su dalyko tikslais ir numatomais studijų

rezultatais. Programoje derinamos tradicinės (paskaita) ir inovatyvios (nuotolinio mokymosi Moodle aplinkoje elementai, kooperuotos studijos) studijų formos.

Srities silpnybės. Kai kurie studijų dalykai priskiriami nebūdingai studijų dalykų grupei ir yra pertekliniai socialinės pedagogikos studijų programoje (pavyzdžiui, *Gerontologija ir socioedukacinė veikla, Psichoterapinės sistemos*). Tačiau studijų dalykų tarpe pasigendama *Vaiko teisių apsaugos* dalyko, kuris yra vienas iš svarbiausių studijų dalykų, norint įgyti socialiniam pedagogui reikalingas veiklos kompetencijas, ypač užtikrinant švietimo pagalbos veiksmingumą.

Studentai praktikas atlieka įvairiose institucijose, tačiau tik keletas iš jų gali būti identifikuotos kaip ugdymo institucijos.

2.3. Personalas

Programą vykdančias personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, dėstytojų kvalifikacijos pakanka Programai vykdyti ir numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

Programą įgyvendina 24 dėstytojai (16 mokslų daktarų, 8 dėstytojai turi kvalifikacinį magistro laipsnį, dirba 3 profesoriai, 9 docentai, 7 lektoriai ir 5 asistentai). Dėstytojai yra savo dėstomų dalykų srities specialistai, jų mokslinių interesų kryptis dera su dėstomaisiais dalykais. Galima teigti, kad akademinis studijų programos personalas atitinka kvalifikacinius pareigybės reikalavimus. Dėstytojai nuolat tobulina savo kvalifikaciją: penkerių metų laikotarpiu atliktos 2 habilitacijos procedūros, apgintos 2 mokslo daktaro disertacijos, šiuo metu doktorantūroje studijuoja 3 dėstytojai. Tobulinama dėstytojų kvalifikacija turi teigiamos įtakos studijų programos kokybei ir plėtrai. Savianalizės suvestinės autoriai teigia, jog „*sistemiškas ir nuoseklus dėstytojų kvalifikacijos kėlimas yra Katedros personalo valdymo ir profesinės kompetencijos ugdymo strategijos dalis, įgalinanti užtikrinti reikiamą Programos realizavimo kokybę*“ (Savianalizės suvestinė, p. 17).

Programoje dėstantys dėstytojai aktyviai dalyvauja stažuotėse, tarptautinėse mokslinėse konferencijose užsienyje, judumo programose. Savianalizės suvestinės autoriai teigia, jog „*dėstytojų dalyvavimas mainų programose, studijų dalykų parengimas ir realizavimas studijų procese užtikrina studijų tarptautiškumą, dalykinių žinių atnaujinimą ir aukštesnę studijų kokybę, inovatyvumą ir studijų vadybos kokybę*“ (Savianalizės suvestinė, p. 17), tačiau nėra jokios informacijos apie dėstytojų atvykimą iš kitų užsienio šalių pagal mainų programą.

Programos dėstytojai plėtoja projektinę mokslinę, ekspertinę veiklą, vadovauja rengiamoms disertacijoms, yra disertacijų gynimo komisijų nariai, oponentai. Dėstytojai yra aktyvūs įvairių

mokslinių organizacijų ir Lietuvos bei užsienio mokslinių žurnalų redakcinių kolegijų nariai ir pirmininkai (*Savianalizės suvestinė p. 18. 3 priedas*).

Srities stiprybės. Programos dalykų dėstytojų darbo patirtis yra didelė, bendra kvalifikacija pakankama Programai vykdyti. Į Programos vykdymą yra įtraukti jaunieji mokslininkai, keturi dėstytojai kelia kvalifikaciją doktorantūros studijose. Įvairių mokymų metu keliama dėstytojų kvalifikacija. Aktyvus dalyvavimas projektinėje veikloje.

Srities silpnybės. Turėtų būti skatinamas atvykstančiųjų dėstytojų iš užsienio universitetų dalyvavimas studijų procese.

2.4. Materialieji ištekliai

Vizito metu ekspertų grupė nuodugniai susipažino su materialiaisiais ištekliais, kurie yra pakankami Programos kokybės užtikrinimui. Programą vykdomantis Socialinės gerovės fakultetas turi gerai įrengtas auditorijas, pritaikytas didesniems studentų srautams ir grupiniams užsiėmimams: „*Fakultete veikia Negalės tyrimų, Studijų resursų, Nuotolinių studijų centrai, Probleminio mokymo auditorija ir Testavimo laboratorija*“ (*Savianalizės suvestinė, p. 19*).

Visos fakulteto aplinkos pritaikytos studentams, turintiems fizinę negalią. Studijoms skirtos patalpos aprūpintos kompiuterine ir vizualine technika, garso aparatūra, dviejose auditorijose įrengtos interaktyvios lentos. Fakultetas turi kompiuterinę programinę įrangą, pritaikytą neįgaliųjų poreikiams (akliesiems ir silpnaregiams, kurtiesiems ir neprigirdintiems). Socialinės pedagogikos studijos vyksta universiteto Šiaulių universiteto Pirmųjų rūmų 2 ir 5 aukštuose: „*Bendras mokymosi patalpų plotas yra 909 m²; įrengtos 597 darbo vietos. Vidutinės ir mažos patalpos (20-50 vietų) pritaikytos grupinėms veikloms, keletas patalpų pritaikyta individualiam darbui bei konsultavimui, 4 didelės auditorijos pritaikytos srautinėms paskaitoms*.“ (*Savianalizės suvestinė, p. 18*).

Veikia kompiuterių klasė, kurioje galima naudotis internetu. Įrengtos 8 individualios kompiuterizuotos darbo vietos dėstytojams. Visose fakulteto administruojamose patalpose veikia Wifi ryšys: „*Universiteto bibliotekoje įrengta 170 kompiuterizuotų darbo vietų, daugiau nei 400 mokymosi vietų, biblioteka pritaikyta judėjimo negalią turintiems lankytojams, bibliotekos fondus sudaro 459527 fiziniai vienetai (183882 pavadinimų) leidinių. Visoje bibliotekoje teikiama bevielio interneto paslauga*“ (*Savianalizės suvestinė, p. 19*).

Studentai praktikas atlieka įvairiose socialinių partnerių institucijose: „*Šiaulių miesto, regiono ugdymo įstaigose; Šiaulių miesto savivaldybės globos namuose; Šiaulių vaikų globos namuose;*

Lietuvos krikščioniškojo fondo Vaikų dienos centre; VšĮ Šiaulių psichiatrinėje ligoninėje; Vaikų dienos centre-klube „Tarp savų“; Šiaulių vaikų globos namuose „Šaltinis“; Kalėjimų departamente prie LR teisingumo ministerijos; Šiaulių apygardos probacijos tarnyboje; LVTGO „Gelbėkit vaikus“ dienos centre; Šiaulių Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus Katedros parapijos VDC „Vilties spindulys“; Šiaulių raj. Gruzdžių socializacijos centre; Šiaulių rajono Kurtuvėnų regioninio parko žirgyne įrengtame ŠU Hipoterapijos centre; Šiaulių specialiojo ugdymo centre; Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namuose; Šiaulių NVO konfederacijoje (išsėtinės sklerozės, Alzheimerio, pagyvenusių žmonių, žmonių su negalia klube) ir kt“ (Savianalizės suvestinė, p. 19). Kai kurios praktikos vietos nėra visai tinkamos socialinių pedagogų profesinėms kompetencijoms ugdyti.

Srities stiprybės. Turimi materialiniai ištekliai yra pakankami Programos įgyvendinimui: tinkama, moderniai įrengta biblioteka, pakankama literatūros komplektacija, įrengtos modernios auditorijos.

Srities silpnybės. Ne visos praktikų vietos atitinka socialinio pedagogo darbo specifiką, nes kai kurių socialinių partnerių siūlomos praktikos vietos yra labiau tinkamos būsimųjų socialinių darbuotojų, o ne socialinių pedagogų profesinėms kompetencijoms ugdytis.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į *Socialinės pedagogikos* studijas reikalavimai atitinka LAMA BPO priėmimo į pirmosios pakopos universitetines studijas sąlygas. Stojimo į *Socialinės pedagogikos* studijas rezultatai rodo, kad šią Programą rinkosi motyvuoti studentai. Pagrindinis priėmimas vykdomas dviem etapais. Nuo 2010 m. stojantieji į valstybės finansuojamas studijas, privalo laikyti motyvacinę testą. Nuo 2011 m., stojančiųjų skaičius sumažėjo. Savianalizės suvestinės autoriai teigia, jog „*ties į NL, ties į I studijų formas stojančių studentų kasmet nežymiai mažėjo. Tam turi įtakos tiek socialinė, demografinė šalies situacija, tiek aukštojo mokslo sistemos reformos ypatumai (padidintas mokestis už studijų programą, limitų studijuojančių pedagogines specialybes įvedimas, motyvacinio testo atsiradimas, prailgintas išsėtinės studijų formos laikas, etc.*“ (Savianalizės suvestinė, p. 22).

Pokalbio su studentais metu, pastebėta, kad dauguma jų studijomis nėra nusivylę ir mato savo, kaip būsimų specialistų, perspektyvą darbo rinkoje. Kiekvienais metais yra organizuojamos Studijų kokybės centro studentų apklausos, kurios yra įtraukiamos į fakulteto ataskaitas. Atsižvelgiant į apklausų rezultatus ir studentų poreikius, kurie susiję su studijomis, tobulinamas studijų procesas.

Studijų procesas yra gerai organizuotas, sudarytas studentams patogus užsiėmimų tvarkaraštis. Kai kurių dalykų teorinės paskaitos vyksta Moodle aplinkoje, kas sudaro galimybės studijuoti studentams, kurie dėl įvairių priežasčių negali lankyti paskaitų. Programos studijų proceso organizavimas užtikrina tinkamą Programos įgyvendinimą ir studijų rezultatų pasiekiamumą.

Programos studentų moksliniai tiriamieji gebėjimai pradedami ugdyti nuo I semestro, kada tiriamojo darbo elementai integruojami į įvairius studijų dalykus. Pagirtina tai, kad du studentai parengė baigiamuosius darbus, susijusius su studijų kokybės vertinimu bei kaita: „*per analizuojamą laikotarpį apginta keletas darbų šia tema, pvz., G. Balčiūnas apgynė bakalauro baigiamąjį darbą „Mokymosi socialinio pedagogo praktikoje vertinimas: studentų požiūris“, vad. asist. dokt. J. Ruškė; G. Šiaučiulytės pasirinkta baigiamojo darbo tema „I pakopos Socialinės pedagogikos studijų programos kokybė socialinių dalininkų vertinimu“, vad. lekt. dr. K. Rūdytė, (Savianalizės suvestinė, 25 p.).* Studentai aktyviai dalyvauja fakulteto organizuojamose konferencijose ir kituose renginiuose. Susitikimo su studentais metu, buvo paminėtas aktyvus studentų dalyvavimas savanoriškoje veikloje įvairiose ugdymo įstaigose, vasaros stovykloje.

Susitikimų metu paaiškėjo, kad studentai nėra motyvuoti dalyvauti studentų judumo programose, nes dauguma iš jų turi pastovią darbo vietą ir nenorėtų jos prarasti. Pavyzdžiui, 2012-2013 metais buvo išvykę tik 8 (4 proc.) visų Programoje studijuojančių studentų (*Savianalizės suvestinė, 12 lentelė, 25 p.*)

Studijų metu nuolat teikiama informacija apie studijas, studentai konsultuojami įvairiais studijų klausimais, „*studentai gali konsultotis tiesiogiai – auditorijoje, individualiai ar grupėmis pagal dėstytojų konsultacinių valandų grafiką, virtualioje dalyko aplinkoje bei pasitelkiant kitas elektronines komunikacijos priemones: elektroninis paštas, Skype. Studentai turi galimybę konsultacijų laiką derinti su dėstytojais pagal individualius poreikius*“ (*Savianalizės suvestinė, 27 p.*).

Studentams dėl svarbių priežasčių sudaroma galimybė studijuoti individualiai. Pavyzdžiui, „*studentai, turintys negalių, auginantys vaikus, o ypač pažangūs, studijuojantieji po dalinių studijų užsienio ar kitose šalies universitetuose studentai mokosi pagal individualų studijų planą, kur atsispindi privalomieji, laisvai pasirenkamieji bei kt. studijų dalykai*“ (*Savianalizės suvestinė, 27 p.*). Studentams stipendijos skiriamos pagal universiteto studijų skyrimo nuostatus, atsižvelgiant į studentų pažangumo svertinį vidurkį fakultete.

Studentai su vertinimo kriterijais yra supažindinami prasidėjus vieno ar kito dalyko studijoms, vėliau šie kriterijai patalpinami Akademinės informacijos sistemoje. Galima teigti, kad studentų pasiekimų vertinimo sistema yra vieša ir aiški.

2008–2013 m. m. studijų programą įvykdė ir bakalauro baigiamuosius darbus apgynė 539 absolventai. Organizuojamos absolventų apklausos, atliekami absolventų įsidarbinamumo stebėsenos tyrimai „63% baigusiujų studijas dirba pagal įgytą specialybę, 12% tęsia studijas magistrantūroje įvairiose šalies aukštosiose mokyklose, 25% apklausos dalyvių pagrindinėmis neįsidarbinimo priežastimis nurodė laisvų socialinio pedagogo darbo vietų nebuvimą.“ (Savianalizės suvestinė, p. 29) Absolventai dirba įvairiose Lietuvos ugdymo, socialines paslaugas teikiančiose institucijose, kurių dauguma įsikūrusios Šiaulių regione

Srities stiprybės. Priėmimas atitinka teisės aktų keliamus formaliuosius reikalavimus. Vertinimo sistema vieša ir aiški. Studijų eiga vykdoma nuosekliai.

Srities silpnybės. Turėtų būti skatinamas studentų judumas pagal ERASMUS mainų programą.

2.6. Programos vadyba

Programos vadybai skiriamas didelis dėmesys - studijų kokybė universitete laikoma prioritetine veiklos sritimi. Įdiegta universiteto vidinė studijų kokybės valdymo sistema gerai vertinama akademinės bendruomenės. Ji sėkmingai formuoja studijų kokybės kultūrą fakultete, apibrėžia aiškia atsakomybę už Programos įgyvendinimą, kokybės užtikrinimą ir atitinkamų sprendimų priėmimą. Už nuolatinę Programos priežiūrą ir jos tobulinimą yra atsakinga Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedra ir Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos komitetas. Susitikimų metu paaiškėjo, kad sukurtas tinkamas studijų programos priežiūros ir kokybės stebėsenos mechanizmas, jis yra aiškus tiek dėstytojams, tiek ir studentams. Programos vykdymo duomenys kaupiami 1993 m. įdiegtoje universiteto informacijos sistemoje. Reguliariai ir sistemiškai įvairiuose studijų programos įgyvendinimo lygmenyse vykdomi studijų kokybės tyrimai, analizuojami ir vertinami programos įgyvendinimo rezultatai. Studijų kokybės tyrimus universiteto lygmeniu vykdo Studijų kokybės valdymo grupė prie Studijų tarnybos, o fakulteto lygmenyje – 2007 m. įsteigtas Studijų kokybės centras. Kasmet Studijų kokybės centras kartu su fakulteto Dekanatu organizuoja studijų kokybės dienų renginius, kurių metu su studijų programose dirbančiais dėstytojais aptaria aktualius studijų kokybės klausimus.

Programos dalykų ir dėstymo kokybę analizuoja dėstytojai kiekvienais metais pradėdami ir baigdami dėstomą dalyką ar praktiką ir vykdydami studentų apklausą ir aptarimus. Vykdomų studentų apklausų ir aptarimų veiksmingumą ir svarbą studijų kokybei susitikimų metu pažymėjo

ir dėstytojai, ir studentai. Darbdaviai ir socialiniai partneriai susitikimo metu akcentavo, kad reguliariai katedroje organizuojamos apskritojo stalo diskusijos, susitikimai bei aptarimai studijų kokybės klausimais, kurių rezultatai panaudojami Programos tobulinimui ir atnaujinimui. Studijų kokybės valdymo sistema Universitete ir toliau tobulinama. Pvz. 2013 m. spalio mėn. sudaryta nuolat veikianti universiteto studijų programų aprašų vidinio ekspertavimo ir konsultavimo darbo grupė, kuri konsultuoja ketinamų vykdyti programų arba išoriniam vertinimui teikiamų studijų programų aprašų rengėjus ir vykdo studijų programos aprašų kokybės stebėseną. Susitikimų su dėstytojais metu paaiškėjo, kad šios darbo grupės sudarymas pilnai pasiteisino ir padėjo pagerinti studijų kokybę. Universitete sukurta "Alumni" sistema, įsteigtas Karjeros centras, tačiau šių struktūrų galimybes būtų galima geriau išnaudoti analizuojant socialinių pedagogų poreikį švietimo bei ugdymo institucijose bei suteikiamų kompetencijų atitikimą šiuolaikiniam socialinės pedagoginės pagalbos teikimui.

Srities stiprybės. Programos administravimui ir studijų kokybės užtikrinimui sukurta tinkama struktūra, priimti reikiami normatyviniai dokumentai Universiteto bei Fakulteto lygmenyse. Įdiegta ir veikia Vidinė studijų kokybės valdymo sistema, kuri ir toliau nuolat tobulinama. Palaikomas glaudus ryšys su studentais, darbdaviais ir socialiniais partneriais - organizuojami įvairūs renginiai, analizuojamas grįžtamasis ryšys. Visa tai padeda gerinti vykdomos Programos kokybę, užtikrina dermę tarp studentų, visuomenės ir darbo rinkos poreikių, padeda absolventams sėkmingiau įsidarbinti.

III. REKOMENDACIJOS

1. Išryškinti takoskyrą tarp psichologinio ir pedagoginio konsultavimo, derinant su Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (2011) nuostatomis apie konsultavimo paslaugų teikimą.
2. Sudaryti galimybes studentams Socialinės pedagogikos programos rėmuose pasirinkti ir kitą specializaciją, ne vien tik pedagoginio psichologinio konsultavimo.
3. Organizuojant studentų praktiką daugiau dėmesio telkti į ugdymo institucijas kaip praktikos atlikimo vietas.
4. Skatinti atvykstančiųjų dėstytojų dalyvavimą studijų procese, kurti motyvacinę sistemą studentų judumui intensyvinti.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Šiaulių universiteto studijų programa *Socialinė pedagogika* (valstybinis kodas –612X16003) vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2.	Programos sandara	3
3.	Personalas	4
4.	Materialieji ištekliai	4
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	4
	Iš viso:	21

* 1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Prof. dr. Irena Zaleskienė

Grupės nariai: Prof. dr. Ilona Klanienė

Edita Dulkinienė

Audronė Vareikytė

Tomas Petryla